

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Kuuleminen 12.5.2017

HE 15/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

Oppilas- ja opiskelijahuollon järjestäminen

Hallituksen esityksen mukaan oppilas- ja opiskelijahuolto (jäljempänä *opiskeluhoito*) on keskeinen esimerkki kunnan ja maakunnan rajapinnalla olevasta palvelusta. Esityksen mukaan järjestämisvastuu koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta siirtyy kunnilta maakunnille ja kunnille jää järjestämisvastuu psykologi- ja kuraattoripalveluista sekä yhteisöllisestä opiskeluhoollosta, joka on kouluympäristöön tiiviisti liittyvää ennaltaehkäisevää toimintaa.

Maakuntalakiluonnoksen 6 §:n mukaan 2 momentin 3 kohdan mukaan maakunta voi lisäksi hoitaa kaikkien alueensa kuntien kanssa tekemällään sopimuksella maakuntien hoidettaviksi kunnista siirretyt, maakunnan 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin tehtävälaihin liittyvät tehtävät, joiden hoitamiseen kunnat ovat osoittaneet maakunnalle rahoituksen. Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä ovat mm. sosiaali- ja terveydenhuolto sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen.

Opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelut on eri kunnissa organisoitu eri tavoin joko osana opetustointia tai sosiaali- ja terveystointia. Enemmistössä kuntia nämä palvelut on integroitu kuntien opetustoimeen. Kuntien lausuntojen perusteella kuntien näkemykset palvelujen järjestämisvastuusta kunnan ja maakunnan välillä jakaantuivat kutakuinkin tasan. Mainittujen palvelujen järjestämisvastuun jäädessä kunnalle, kunta voi järjestää palvelut sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain ja jatkossa kuntalain perusteella eri tavoin.

Kuntaliiton käsityksen mukaan opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalveluissa on kyse tehtävästä, jonka siirtäminen maakuntalakiluonnoksen 6 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan olisi mahdollista sopimusperusteisesti myös kunnilta maakunnille. Lakiehdotuksen mukaan tehtävän siirtäminen olisi mahdollista, jos maakunta ja sen alueen kaikki kunnat olisivat päässeet yksimielisyyteen tehtävän siirrosta ja kunnat osoittaisivat maakunnalle rahoituksen tehtävän hoitamiseen. Mahdollisuus tehtävän siirtämiseen myös kunnalta maakunnalle on tarkoituksenmukainen, mutta rajaus, jonka mukaan kunnat voisivat siirtää tehtävän maakunnalle vain, mikäli kaikki maakunnan kunnat ovat yksimielisiä on kankea. Kuntaliiton näkemyksen mukaan maakunnan tulisi voida ottaa hoitaakseen tehtävä myös silloin, kun yksi tai osa alueen kunnista ei tehtävää hoida edellyttäen, että mukana olevat kunnat sitoutuvat rahoittamaan toiminnan. Maakuntalakiin tulee myös lisätä säännös, joka mahdollistaa maakunnan ja kuntien välisen yhteistyön ja sopimisen sekä tehtävän hoitamisen samaan tapaan kuin yhteistyö kuntien kesken on kuntalain mukaan mahdollista.

Hallituksen esitykseen sisältyvän kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lakiluonnoksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan laissa säädetään oppilas- ja opiskelijahuoltolain 3 §:ssä säädetyn tehtävän käyttökustannuksiin myönnettävästä rahoituksesta.

Kuntaliiton arvion mukaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisten opiskelu- huollon kuraattori- ja psykologipalveluiden kustannukset ovat yhteensä 168 miljoonaa euroa vuositasolla. Valtio osallistuu kuntien järjestämien opiskelu- huollon kuraattori- ja psykologipalveluiden rahoitukseen osana kunnan perus- palvelujen valtionosuutta koko maan tasolla valtionosuusprosentin (25,23 % vuonna 2017) osoittamalla osuudella. Valtion rahoituksen tulee jatkossakin sisältyä kuntien peruspalveluiden valtionosuuteen 7-18 -vuotiaiden ikäryhmittäis- ten laskennallisten kustannusten kautta.

Hallituksen esitykseen sisältyvä kuntien välinen laskutusoikeus tulee jatkossakin säilyä nykyisen kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain 41 a §:n mukaisena. Säännöksen mukaan opiskelu- huollon psykologi- ja kuraattori- palveluista järjestämisvastuussa oleva kunta voi laskuttaa psykologi- ja kuraat- toripalveluiden käyttämisestä aiheutuneet oppilas- tai opiskelijakohtaiset henki- löstökustannukset oppilaan tai opiskelijan kotikunnalta.

Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon järjestäminen maakunnissa

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon järjestämiseen ei lausuttavana olevan halli- tuksen esityksen osalta liity erityisiä seikkoja. Uudistuksen yhteydessä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon palveluiden järjestämisvastuu siirtyy maakuntiin, mikä on tarkoituksenmukainen järjestely. Asiaan liittyy kuitenkin kaksi muuta käynnissä olevaa valmistelua, eduskunnan käsittelyssä oleva valinnanvapaus- laki ja monikanavarahoituksen purkamiseen liittyvä lainsäädäntövalmistelu ja YTHS:n roolin vahvistaminen, jotka vaikuttavat asiaan merkittävästi.

Moniammatillisen yhteistyön tulevaisuus osana laajempaa nuorisotakuuta

Hallituksen toimintasuunnitelman 2017-2019 mukaan ohjaamoiden toiminta vakiinnutetaan.

Kuntaliitto toteaa, että nuorisoneuvonnan katsotaan Suomessa alkaneen jo 1950-luvulla. Var- haisin nuorisotiedotus oli pääsääntöisesti ongelmalähtöistä, kun taas 2000-luvun nuorten tieto- ja neuvontatyön lähestymistapa oli vahvistaa nuorten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta. Opetusministeriön nuorisoyksikkö osoitti nuorten tieto- ja neuvontapalvelun koordinoititehtä- vän Oulun kaupungin nuorisoasiainkeskukselle. Toiminta alkoi vuoden 2006 alussa, jolloin syntyi Nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden kansallinen koordinaatio- ja kehittämiskeskus, nykyiseltä nimeltään Koordinaatti - Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämiskeskus.

Nuorten tieto- ja neuvontapalveluja on nykyisin saatavilla jo yli 200 kunnan alueella. Palve- luita tuottavien kuntien kattavuus on noin 70 % Manner-suomen kunnista. Viisi kysytyitä ai- healuetta kysyjien määrän mukaan vuonna 2016 olivat: 1) työ ja yrittäjyys, 2) koulutus ja opiskelu, 3) hyvinvointi ja terveys, 4) oma talous ja 5) omaan kotiin.

Nuorten tieto- ja neuvontapalveluita tuotetaan kynnyksettöminä palveluina, myös osana Oh- jaamoiden palvelukokonaisuutta. Ohjaamotoiminta on vasta aluillaan ja niitä toimii Suomessa tällä hetkellä noin 40. Ohjaamotoimintaa koordinoi Jyväskylässä toimiva Kohtaamo. Osalla paikkakunnista nuorten tieto- ja neuvontapalvelu toimii osana Ohjaamo, osassa Ohjaamo on rakentunut nuorten tieto- ja neuvontapalvelun ympärille. Nuorten työpajoja toimii noin 250 kunnan alueella.

Kuntaliiton näkemyksen mukaan monialaista ja moniammatillista yhteistyötä tulee ehdottomasti kehittää tulevaisuudessa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Ohjaamoiden ja nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämiskeskusten toiminta on osin päällekkäistä ja siksi toimintaa tulee kehittää kokonaisvaltai- sesti.

Nuorten työpajatoiminnan ja maakunnan sote-toiminnan rajapintaan tulee uudistuksessa kiin- nittää erityistä huomiota. Nuorten työpajatoiminta järjestävät kunnat, yhdistykset ja säätiöt. Työpajoista valtaosa on kunnallisia työpajoja. Osa kunnallisista pajoista sijoittuu hallinnolli- sesti sosiaalihuollon alaisuuteen. Vuonna 2016 nuorten työpajatoiminnassa olleista valmen- tautujista vajaat 60 % olivat nuorisolain piiriin kuuluvia ja reilut 40 % yli 29 vuotiaita. Kaikista

valmentautujista 47 % oli pajalla kuntouttavassa työtoiminnassa ja n. 6 % muissa sosiaali-
huollon palveluissa eli reilusti yli puolet pajojen tuottamista palveluista oli sosiaalihuollon pal-
veluita.

Nyt käsittelyssä olevan lakiesityksen perusteella kunnallinen työpaja ei voisi enää lainkaan
järjestää, eikä tuottaa nykyisen kaltaista kuntouttavaa työtoimintaa tai sosiaalihoitolain mu-
kaisia muita palveluja. Em. tarkoittaa siis sitä, että tuhansia nuoria ja aikuisia on vaarassa
jäädä vaille tarkoituksenmukaista kuntoutuspaikkaa, elleivät maakunnat hyvin lyhyessä ajassa
pysty tuottamaan uusia sosiaalihuollon palvelumuotoja kattamaan nyt työpajoilla toteutettava
vaikuttavaksi todettu kuntoutus ja valmentautuminen. Myös osa nuorten työpajojen rahoituk-
sesta tulee sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista tai katetaan yleiskatteellisilla valtion-
osuuksilla. Tämä rahoitusosuus olisi uudistuksessa katoamassa kunnan budjetista. Tästä
syytä nuorten työpajatoiminnan rahoitus vaikuttaa varsin epävarmalta tulevaisuudessa. Ny-
kyinen pajojen monialainen järjestämis- ja hallinnollinen sekä rahoitusrakenne on mahdollis-
tanut sen, että työpajatoiminnasta on kunnissa voitu kehittää monimuotoista ja tutkitusti vai-
kuttavaa toimintaa.

Kuntaliiton näkemyksen mukaan kunnallisten nuorten työpajojen rahoitus ja
mahdollisuudet tarjota myös sosiaalihuollon palveluita vähintään riittävän pit-
kän siirtymäajan tulee valmistelussa olevissa uudistuksissa turvata. Ei ole tar-
koituksenmukaista, että yhden toimivimmaksi todetun työllistymistä ja kuntou-
tumista tukevan palvelumuodon toimintaedellytykset vaarantuvat ja työttömien
nuorten tarkoituksenmukainen palvelujen saanti vaikeutuu merkittävästi uudis-
tuksissa. Erityisen tärkeää tämä on nykyisessä työllisyystilanteessa, jossa vai-
kuttavista palveluista on muutenkin monella alueella pulaa. Jos pajojen toimin-
taa ollaan yhtiöittämässä se ei ole mahdollista lyhyellä aikataululla siten, että
niiden tarjoamien palvelujen määrä ei vähenisi ja toiminta näin vaarantuisi. Mo-
net pajoilla olevat nuoret ja aikuiset ovat hyvin haastavassa elämäntilanteessa
ja tarvitsevat pitkäkestoista ja erityistä osaamista vaativaa tukea ja ohjausta
palatakseen työhön tai päästääkseen koulutukseen.

Kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön yhdyspintakysymyksiä ja monialainen yhteistyö

Uudistuksessa kunnilla säilyy edelleen vastuu muun muassa terveyden ja hyvinvoinnin edistä-
misestä, liikunta-, kulttuuri- ja muista vapaa-ajan palveluista ja nuorisotoimesta. Myös maa-
kunnan on omassa toiminnassaan huolehdittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä.
Maakunnan on toimittava yhteistyössä alueensa kuntien kanssa. Lisäksi maakunnan on tuet-
tava kuntia asiantuntemuksellaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä.

Kulttuurilla, liikunnalla ja nuorisotyöllä on merkittävä rooli ja tehtävä väestön ja
erityisesti nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisyssä. Kuntien välinen ja
ylikunnallinen yhteistyö on näillä toimialoilla aina ollut tärkeää. Uudessa tilan-
teessa korostuu yhteistyö maakuntien, kuntien ja eri sidosryhmien välillä. Täl-
löin tulee kartoittaa kunnan kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimen sekä maakun-
tahallinnon yhteistyön keskeiset rajapinnat ja varmistaa palveluketjujen häiriö-
tön toiminta. Yhteistyöstä ja työnjaosta kulttuuri-, liikunta- ja nuorisoasioissa
on kunnan ja maakunnan välillä sovittava, jotta vältetään päällekkäisyyksiltä ja
toimitaan yhdensuuntaisesti.

Uusi nuorisolaki tuli voimaan vuoden 2017 alussa. Hallituksen esityksessä edus-
kunnalle uudeksi nuorisolaiksi todetaan muun muassa lain tavoitteena olevan
monialaisen yhteistyön kehittämisen. Monialaisen yhteistyön kehittämisen
yleistä suunnittelua ja toimeenpanoa varten kunnassa on oltava ohjaus- ja pal-
veluverkosto, joka voi myös olla kahden tai useamman kunnan yhteinen ver-
kosto.

Uuden liikuntalain tavoitteena on edistää eri väestöryhmien mahdollisuuksia
liikkua ja harrastaa liikuntaa sekä sitä kautta lisätä väestön hyvinvointia ja ter-
veyttä. Kunnan nimenomaisena tehtävänä on lain mukaan luoda edellytyksiä
kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja
hyvinvointia edistävää liikuntaa. Tehtävien hoitaminen tulee kunnassa tapahtua
eri toimialojen yhteistyönä sekä kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alu-

eellista yhteistyötä. Kuntien liikunta- ja nuorisotointa koskeva lainsäädäntö painottaa selkeästi siis monialaisen ja -ammattillisen sekä alueellisen yhteistyön kehittämistä.

Alueellinen hyvinvointikertomus kokoaa alueen väestön hyvinvoinnin tilaa koskevan tiedon ja toimenpiteet yhteen. Hyvinvoinnin edistämisen osalta on tärkeää, että alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa sekä maakuntastrategiassa liikunnan, nuorisotyön sekä kulttuuri- ja taidepalveluja ja taiteen tekijöiden osaamista hyödynnetään sosiaali- ja terveyspalveluissa ja näihin liittyvissä palveluketjuissa. Maakuntatason yhteistyössä voidaan tukea alueella eri toimijoiden tekemää työtä liikunnan, nuorisotyön, taiteen ja kulttuurin saatavuuden edistämiseksi, taiteen soveltavassa käytössä myös tulevaisuuden sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä julkisen taiteen hyödyntämisessä.

Laaja-alaisen yhteistyön käytännön tekeminen lähtee kuitenkin alueen omista lähtökohdista ja erityisesti maakunnan ja alueen kuntien on tunnistettava toisensa tasaveroisina kumppaneina, jotka aktiivisesti yhdessä sopivat yhteistyön tavoista ja tavoitteista.

Esityksessä maakunnan kulttuurin edistämistä koskevat tehtävät liittyvät maakunnallisen identiteetin edistämiseen alueella yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa, kulttuuriympäristön hoitoon, aluekehittämisen viranomaisen tehtävissä alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristön kehittämiseen ja rahoittamiseen ja näihin liittyvään kulttuurin edistämiseen sekä kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittamiseen osana maakuntastrategian ja ohjelman toteuttamista.

Kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain mukaan kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kunnan tehtävänä on myös järjestää kunnan asukkaille mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen taiteen eri aloilla sekä kuntalain mukaan edistää asukkaidensa hyvinvointia.

Maakunnallisen identiteetin sekä kulttuuriympäristön hoidon osalta on tärkeää, että maakunta tekee yhteistyötä esimerkiksi museoiden, kuntien kulttuuripalveluiden sekä kolmannen sektorin toimijoiden kuten kotiseutuyhdistysten kanssa.

Sosiaali- ja terveysalan koulutuksen ja tutkimuksen rahoitus, ns. EVO-rahoituksen jatko ja terveydenhuollon ammattilaisten koulutus sosiaali- ja terveydenhuollon laitoksissa. Koulutuksen riittävyys sosiaali- ja terveydenhuollon ammatteihin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiesityksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon tuottajilla olisi velvollisuus ottaa alan opiskelijoita toimintayksiköihinsä koulutukseen ja siihen liittyvään harjoitteluun koulutuksesta vastaavan yliopiston ja maakunnan osoituksen mukaisesti. Tavoitteena on varmistaa, että opiskelijat pääsevät hankimaan käytännön kokemusta jo koulutusaikana. Erityisesti erikoistumiskoulutus ja muu ammatillinen jatkokoulutus toteutuvat käytännössä työskentelemällä palvelujärjestelmässä, tällä hetkellä mm. terveyskeskuksissa ja sairaaloissa. Sote-uudistukseen liittyy palvelujen tuottajatahojen monipuolistuminen valinnanvapauden laajentuessa. Jatkossa on tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että koulutusmahdollisuuksia on tarjolla riittävästi, koulutuksen laatu voidaan varmistaa ja sen aiheuttama rasitus jakautuu tasapuolisesti erityyppisille palveluiden tuottajille.

Koulutus ei ole palvelujärjestelmän ydintehtävä, joten siitä on maksettu toimintayksiköille erikseen korvausta valtion varoista. Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen ohjausvastuu siirtyi sosiaali- ja terveysministeriölle helmikuussa 2015 ja ministeriö on antanut yliopistoille tehtäväksi erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen käytännön toteuttamisen sekä koulutuksen sisältöön ja laatuun liittyvät kysymykset. Tämän tehtävän rahoituksen turvaamiseksi terveydenhuoltolakia muutettiin 1.1.2017 alkaen siten, että yliopistoille maksetaan koulutuskorvausta erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen suorittaneiden lukumäärän mukaan. Tämä on toteutettu vähentämällä palvelujärjestelmän saamia korvauksia, jotka eivät aiemminkaan vastanneet koulutuksesta aiheutuvia kustannuksia.

Hallitus esittää nyt, että koulutuskorvausta laajennettaisiin koskemaan lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen lisäksi myös muita yliopistotasoisia sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutuksia ja niihin liittyviä käytännön harjoitteluja. Tällä tarkoitettaisiin erityisesti

sosiaalityöntekijöitä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yliopistotasoisia erikoistumiskoulutuksia ja muita pätevyittäviä ammatillisia jatkokoulutuksia. Ne koulutukset joihin korvausta maksettaisiin, määriteltäisiin asetuksella.

Ottaen huomioon sen, että koulutuskorvausten taso on pitkään ollut riittämätön, osa rahoituksesta on siirretty jaettavaksi yliopistoille ja nyt korvauksen perusteita vielä laajennetaan,

Kuntaliitto pitää tärkeänä, että koulutuskorvausten tasoa tarkistetaan. Koulutuksesta aiheutuvat kustannukset tulee korvata palvelujen tuottajille täysimääräisesti, jotta tuottajat eivät joutuisi keskenään eriarvoiseen asemaan erilaisten koulutusvelvoitteiden takia.

Lääkäreiden koulutusmääriä on viime vuosina lisätty useaan otteeseen ja aloituspaikkoja on nyt noin 750, lisäksi ulkomailla opiskelee lääkäriksi noin 600 suomalaista, joten lääkrivaje on nopeasti korjautumassa. Lähivuosina on aiheellista arvioida perus- ja erikoistumiskoulutuksen tarvetta kokonaisuutena ottaen huomioon tulevat muutokset palvelujärjestelmässä ja väestön palvelutarpeessa, työelämässä olevien lääkärien määrissä, Suomessa ja ulkomailla lääketiedettä ja opiskelevien suomalaisten määrissä sekä Suomeen hakeutuvien lääkärien ja määrissä.

Hammaslääkäreitä eläköityy lähivuosina ja edessä on hammaslääkäripula. Eläköityminen ajoittuu samaan aikaan kun sekä hampaallisten ikääntyvien määrä kasvaa ja myös Suomen väkiluku kasvaa. Maahanmuuttajien kasvava määrä lisää koulutustarvetta, koska vanhuksilla ja maahanmuuttajilla on paljon hoidontarvetta. Hammaslääkärien peruskoulutuspaikkoja pitäisi siis lisätä.

Sairaanhoitajakoulutuksen tilanne on tällä hetkellä keskimäärin melko hyvä. Mikäli arviot digitalisaation vaikutuksista työvoimatarpeen kasvun hillitsemiseksi ja omahoidon tehostamiseksi pitävät paikkansa, arvioidun sh-koulutustarpeen pitäisi riittää. Tähän vaikuttaa myös henkilöstön käyttö uudessa sote-rakenteessa, joten asiaan vaikuttaa moni melko tuntematon tekijä. Erikoistumiskoulutusten suhteen tietyllä tapaa on pulmallista ollut se, että niitä ei Suomessa koordinoitu tai harmonisoitu, vaan eri AMK:t ovat järjestäneet erilaisia koulutuksia ympäri Suomen. Suomessa ei ole yhtenäistä kokonaisuutta hoitotyön erikoistumiskoulutuksista. AMK:t kehittävät uusia erikoistumiskoulutuksia parhaillaan, mutta kokonaisuutta ne eivät näytä muodostavan eivätkä ne juurikaan kohdistu kliinisen hoitotyön kehittämiseen. Sosiaali- ja terveysalan ennakoituun koulutustarpeeseen vaikuttavat eniten sosiaali- ja terveydenhuollon kasvavat työvoimatarpeet ja niiden lisäksi suuret poistumat.

Sosiaalialalla pulaa on pätevistä sosiaalityöntekijöistä. Sosiaalityön yliopistopaikkakunnilla sosiaalityöntekijöitä on paremmin saatavilla, poikkeuksena on pääkaupunkiseutu. Kuntaliiton edustajat ovat käyneet opetusministeriössä ja esittäneet aloituspaikkojen lisäämistä. Sosiaalityö on ammatti, josta pätevät sosiaalityöntekijät siirtyvät muihin tehtäviin esim. järjestöihin työn vaativuuden ja koulutusvaatimukseen nähden matalan palkkauksen vuoksi. Ongelmaa lisäksi sosiaalihuollon ammattihenkilölaki (2015/817), jonka 12 § edellyttää myös sosiaalityöntekijän sijaisuuksissa toimivalta henkilöltä tiettyä määrää sosiaalityön opintoja. Ammattihenkilölain yhtenä tarkoituksena oli väljentää sosiaalihuollossa toimivien henkilöiden pätevyysvaatimuksia, jotta mm. sosionomit työllistyisivät paremmin. Tarkoituksena oli, että kunnat mieltisivät uusiksi tehtävärakenteet sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien kesken. Tehtävää vaikeuttaa kuitenkin sosiaalihuoltolaki (2014/ 1301), jonka mukaan tietyissä tehtävissä edellytetään sosiaalityöntekijän koulutusta. Pienillä paikkakunnilla saattaa olla vain yksi pätevä sosiaalityöntekijä ja muut ovat sosiaaliohjaajia. Kunnan perusturvajohtaja voi olla terveydenhuollon koulutuksen saanut henkilö, joka ei välttämättä tunne sosiaalialan lainsäädäntöä ja käytäntöjä.

Valtion määrärahaa yliopistotasoiseen tutkimukseen myönnettäisiin esityksen mukaan jatkossa terveystieteellisen tutkimuksen lisäksi myös sosiaalitieteelliseen tutkimukseen. Muutoin rahoituksen painopisteiden määrittelyä, rahoituksen hakemista ja jakamisperusteita sekä seurantaan koskevat säädökset vastaisivat nykyisiä terveydenhuoltolain pykälää. Yhteistyöalueen tutkimustoimikunnassa olisi monitieteinen edustus maakuntien toimintayksiköistä. Valtion rahoitus on terveystieteen tutkimuksen kannalta erittäin merkittävää ja on välttämätöntä, että samalla kun rahoitusta laajennetaan myös sosiaalitieteen tutkimukseen, sen määrää lisätään tarvetta vastaavasti.

SUOMEN KUNTALIITTO

Terhi Päivärinta
johtaja, opetus ja kulttuuri